

К 373.5/Д 26

1200000868172

2 5

ГОДИНИ

ЕСПУ с преподаване на руски език
«Максим Горки»

РУСЕ, 1988 Г.

K 373.5/226

25 ГОДИНИ ЕСПУ С ПРЕПОДАВАНЕ НА РУСКИ ЕЗИК "М.ГОРКИ"

КЪБИЛЕЙНА БРОШУРА

" ЧОВЕК - ТОВА ЗВУЧИ ГОРДО "

Р У С Е

1988

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

1200000868172

447480

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY

CHICAGO, ILL., U.S.A.

Subscription price, Five Dollars Per Annum in Advance

Single Copies, Fifteen Cents

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1912

Postage paid at Chicago, Ill., and at additional mailing offices

НАШ ГОРЬКИЙ

" Нет сомнения, что Горький – громадный художественный талант, который принес и пренесёт много пользы всемирному пролетарскому движению".

В.И.Ленин

Максим Горький из тех писателей, которые не уходят от нас. Они как мосты пролегают на нашем жизненном пути. Это мосты мысли и духа, где мы встречаемся с прошлым и настоящим, где ищем ответы на сложнейшие вопросы жизни, где мы учимся различать ложь и истину, добро и зло.

Горький вошел в литературу с неугасимой думой о России, с ожиданием и жадной перемен в судьбах народа, с предчувствием революции. И все, чем была тогдашняя Россия, с ее цепятами и свесободолюбием, с ее униженностью и порывом к новой жизни – все это с болью, тревогой и надеждой он вообрал в свое большое сердце.

Пешком прошел Горький всю Россию и она русская земля, повела ему сказки, похожие на жизнь и раскрыла жизнь похожую на сказку. Из трудной жизни народной родился Горький – реалист, из светлой надежды народной родился Горький – мечтатель. И они всегда шагали рядом – великий мудрец, так по-виррослому понимавший цену "мелочам жизни", и великий сказочник, умевший так по-детски мечтать.

Будущее – неведомое и всегда только рождающееся, молодой Горький воспринимал сквозь сквозичность и романтику и радостно приветствовал его. Его стремление к человеку необыкновенному, к человеку с большой буквы питалось ненавистью к классу мещан, рабов копейки и он восстал против "свинцовых мерзостей" во имя красоты и большой правды нового пролетарского класса.

Горькому было суждено стать вдохновенным певцом этого нового класса. Поэтому вся жизнь и творчество его неотделимы от борьбы русского пролетариата, от Великого Октября, от имени Ленина.

Горького по праву называют буревестником революции. Он первым по словам Т.Манина "познакомил всю Европу с русской революцией а в его произведениях рабочий класс "впервые осознал себя художественно" (Луначарский).

Новый мир родил новую литературу. И у колыбели этой литературы советской стоял Максим Горький, создатель социалистического реализма.

Еще первые строки молодого Горького были призывом к героизму. Жизнь должна быть подвигом. А подвиг – бессмертен. Эту веру великий писатель пронес через всю свою жизнь. Горький мечтал о человеке "с солнцем в крови", мечтал сделать людей счастливым. Исходя из того, что человек по природе своей величайшее чудо мироздания, он был убежден в конечной победе доброго над злым, прекрасного над уродливым. И он любил человека, верил в него. Это он устами своего героя из пьесы "На дне" произнес знаменитую фразу "Человек – Это звучит гордо"!

Голос М.Горького – это голос советской литературы. Время лишь подтверждает его величие – величие писателя и мудреца, мыслителя, подарившего людям веру в жизнь и человека, в безумство храбрых, в подвиг и бессмертие.

Реализм Горького остается и в наше время критерием современного реалистического письма. Горький – мерило совести художника, высокий пример воинствующего гуманизма, силы и красоты духа...

Горьковское преклонение перед красотой, горьковское безграничное уважение к труду и страстное стремление к полетам ввысь – это и сегодня.

ИЛИНА АЛЕКСИЕВА – ученица X "б"
класса ЕСПУ "М.Горький"

ЕСПУ С ПРЕПОДАВАНЕ НА РУСКИ ЕЗИК
"М.ГОРКИ" - РУСЕ

ЕКАТЕРИНА ТРИФОНОВА -
ДИРЕКТОР

Стремителният бят на времето ни приближава все повече към третото хилядолетие. На днешните деца се пада честта да стартират към него като зрели личности.

Бъдещето повече от всякога е в центъра на нашето зрително поле. Макар контурите на огромната му сграда да изглеждат все още неясни, ние не можем да не се възнуваме - как сегашните момичета и момчета ще се превърнат в съзнателни строители на една нова страница в човешката история. Готовим ли нашите деца за тази историческа перспектива?

Днес училището отговаря не само за нивото на техническите знания, а и за въоражаване на учениците с умения, които да прилагат на практика. То трябва да възпитава истински хора, да формира социален и човешки оптимизъм, жизнелюбие, съзидателна трудова активност и вяра в победата на мира над силите на войната и разрухата. И няма по-важни задачи от тези. Това са критериите, от които

се ръководи целият учителски колектив при ЕСПУ с преподаване на руски език "М.Горки" в навечерието на своя 25 годишен юбилей. В училището се обучават около 900 ученика от 53 преподаватели - граждани на СССР и България. Повечето от предметите се преподават на руски език.

И днес отличителна черта в работата на сплотения и висококвалифициран учителски колектив, от който голяма част са бивши възпитаници на училището, са демократизъм, научност, стремежът към творчество при преподаването на учебния материал, възискателност и отговорност, насочени към решаването на важните задачи, свързани с преустройството в цялата ни образователна система. Затова говорят и нашето добро представяне в XII педагогически четения и издадени втори свитък на сборката "Наш опит".

Знаменителна е мисълта на Гьоте: "Кое е най-доброто управление? - Онова, което ни учи да се управляваме сами". Сърцевината на нашата съвременна дейност е ученическият колектив с широкото внедряване на самоуправлението, като действена форма на демократизация. Къмсомолците и пионерите станаха истински помощници, както на преподавателите в учебния процес, така и в цялостната извънкласна дейност.

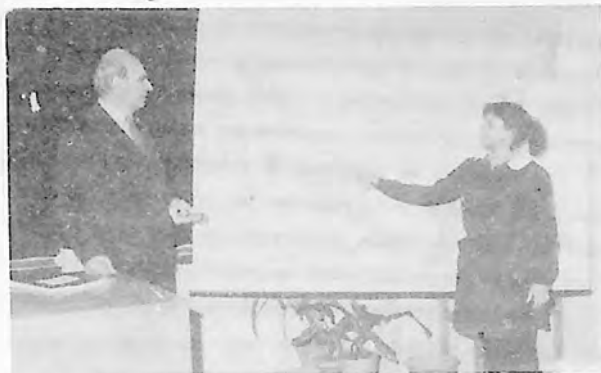
Обединяващ център в работата по комунистическото възпитание е дружбата ни със СССР - води се оживена кореспонденция, редовни екскурзии до СССР, провеждат се срещи със съветските специалисти, които работят в Русе, често сме гости на различни празници в Генералното консулство на СССР в Русе.

Разнообразна е дейността по линия на ТНТМ. Към клуба за ТНТМ са изградени 24 кръжока, които развиват техническото мислене

въорават с нови знания и умения нашите ученици. В училище се разгръща широка работа в областта на художествената самодейност. Изградени са състав за политически песни, пионерски хор, драмсъстав, вокална група. Завоевани са много челни места във физкултурата, спортно-туристическата дейност и по военно-патриотичното възпитание.

Успехите на училището и неговият авторитет задължават колектива на ЕПСУ с преподаване на руски език "Максим Горки" да работи с още по-голямо дръзновение и творчески устрем за осъществяване изцяло преустройството на учебно-възпитателния процес, за да се възпитават във вяност към идеите на комунизма творчески мислещи многостранно развити личности.

ЕКАТЕРИНА ТРИФОНОВА -
ДИРЕКТОР

25 ГОДИНИ В СЛУЖБА НА НАРОДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В юбилейните дни, дни на равностетка на извървания път от ЕСПУ с преподаване на руски език "Максим Горки" - Русе, ние не можем да не оценим огромната му роля за пропътуване на културата, науката и образованието в родния край и страната.

Открито на 15 септември 1962 година, училището беше израз на една обективна необходимост - да подготви кадри за народното стопанство, владеещи руски език, възпитани в духа на българо-съветската дружба. Новото училище, което имаше само две паралелки - 50 ученика, си постави отговорна задача - да извоюва име и призвание. Сложи се началото. Един млад колектив начело с Витан Василев - директор, Георги Тумбев - зам. директор и учители Ираида Нечева, Лора Стойкова, Руска Танчева, В. Ненова, В. Градинарова, Хр. Дончев, Н. Каменополска, приели идеите на новото, с любов и умение изграждаше училище от нов тип, изцяло подчинено на потребностите на новото общество, което набираше сили, за да се изправи днес

в целия си ръст. През този период се изграждаше учителския колектив, положиха се основите на ученическата комсомолска организация, на първичната партийна организация и профсъюзната организация. От всички единодушно се прие гимназията да носи името на великия съветски писател "М.Горки".

Това наше решение беше одобрено и от Министерството на народната просвета.

Стоятият това име е символ на свободата, на революцията, на горенето, на правдата, на вярата в комунистическото общество. Изтеклите 25 години от създаването на училището доказаха, че учители и ученици с труда и делата си са достойни за името на своя патрон.

През четвъртвековното си съществуване училището извървя продължителен и труден път на развитие, израстна като боеви институт с високо квалифицирани кадри, способни да решават и най-сложните задачи в образованието. Главният принос на училището в изграждането на социалистическото общество е подготовката над 2000 кадри със специално средно образование, владеещи руски език, възпитани в комунистически дух, отдаващи способностите си във всички области на общественно-икономическия живот в града и страната.

25 години училището откликва на партийните повели и решения за усъвършенствуване на образованието, в съответствие с нуждите и задачите, произтичащи от изграждането на развитото социалистическо общество. Не можем да не отбележим със задоволство и радост, че възпитаниците на ЕСПУ "М.Горки" са преподавали по руски език в Софийския университет, университета във Велико Търново, Висшия педагогически институт в гр. Шумен, лекари, инженери, писатели, работници в заводи и предприятия, станали живо звено между българската и съветската наука и култура.

Учители и ученици с готовност и ентузиазъм изпълняват отговорните задачи за по-високо качество и по-добри резултати в учебно-възпитателната работа. Създадени са нови, модерни съвременни кабинети, които дават възможност за творчески интелектуален труд на учители и ученици. Непрекъснато се повишава активността на учениците в учебно-възпитателната работа.

Заедно с грижите за подобряване качеството на учебно-възпитателната работа, много време и сили се отделяха за издигане на нов етап работата на ученическата комсомолска организация. Завинаги ще останат в съзнанието ни с дейността си, като комсомолски секретари Ренета Ванкова, Наталия Къснаделчева, Надя Минчева и др. Още в първите години се сложи началото на клуба за интернационална дружба. Клубът по времето на неговия председател - ученичката Владимира Велинова, стана оня реален фокус, който концентрира усилията на комсомолците за издигане на българо-съветската дружба на по-висок етап. Ние превърнахме клуба в място за обмяна на опит със съветските училища, в център за интернационално възпитание.

Специфичните задачи, които трябваше да решава училището в първите години, наложи да се обособи самостоятелна първична партийна организация под ръководството на партийните секретари Панайот Станков, Веселина Ненова, Надежда Каменополска, Екатерина Трифонова и понастоящем Мария Николова. Партийната организация натрупа богат положителен опит и осигури успешното решаване на всички партийни решения по образованието. Неин пръв помощник в трудните дни на създаването и завоюване име беше и учителската профсъзна организация с председатели Хр. Дончев, Борислав Каменов и Иванка Касчиева.

В дните на чествуването на 25 годишния юбилей не можем да не отдадем заслужено място и на обществеността, която ни подкрепи в първите години. Много дейно участваха родителските комитети и училищното настоятелство в лицето на др. Любен Христов, Димитър Сименов, Христо Атанасов при организирането на възпитателната дейност, извънкласните мероприятия и подобряване на материалната база.

Реален израз на големите усилия на училищния колектив на ЕСПУ "М.Горки" - Русе да отговори на всички партийни изисквания за постигнатите резултати.

Още в първите години в училището се създадоха здрави традиции. Трудно и сложно дело решаваха пионерите на народното

образование в новооткритата гимназия с преподаване на руски език. Това бяха години на съзидателен труд, години на извисяване. Нека високият дух на училището, поддържан в продължение на четвърт век, стремежът да се овладее до съвършенство звучния руски език, поривът да се достигнат върховете на науката и културата да укрепват и непрекъснато да се развиват.

Творческата атмосфера и активност на педагогическия колектив е гаранция за осъществяване една дългогодишна мечта на нашия народ, така ярко изразена в думите на д-р. Тодор Живков: "Ако погледнем в недалечното бъдеще, пред очите ни ще се изправи една България, където всеки човек, освен своя роден език, ще владее и ще използва в своето духовно развитие и езика на великия руски народ".

БИТАН ВАСИЛЕВ

С УСТРЕМА И ДРЪЗНОВЕНИЕТО НА МЛАДОСТТА!

25 ГОДИШЕН КЮБИЛЕЙ!

За един човешки живот това е твърде малко, но за една организация е вече история.

ДКМС в ЕСПУ "М.Горки" в продължение на четвърт век създава традиции и се утвърждава като единствената организация, призвана да възпитава, да създава поколение, достойно за голямата роля, която му отредява историята.

Задачите които се поставят пред младото поколение са трудни и отговорни, защото то трябва не само да запази завоеванията на миналото, но и да се утвърди в своето настояще, да изгради и бъдещето на онези, които идват след него.

Комсомолската организация при ЕСПУ "М.Горки" е в първите редици, когато трябва да се решават големите въпроси на съвременето. Комсомолците откликват живо, с жар и интуизъм, присъщи само на младостта, защото осъзнават, че пътя към утрешния ден минава през мъките и огъня на знанието. Затова вече 25 години създадената комсомолска организация се стреми да съдейства за добрата научна и професионална подготовка, която получават възпитаниците на нашето училище. За тези години то успя да се утвърди, като една от първите заради добрата реализация на кадрите, получили средното си образование тук. Това е заслуга не само на педагогическия колектив, но и на здравата атмосфера, създадена в комсомолските дружества – атмосфера на борба за по-високи успехи в областта на знанието и професионалната подготовка.

Освен възпитанието на любов към труда и учението, УКО има здрави традиции и в областта на нравственото, етичното и интернационално възпитание. Създадените клубове за естетическо

"ЗАДАЧИТЕ СА ТРУДНИ И ОТГОВОРНИ..."

(заседание на УК на ДМС)

"За ВОЛОДЯ ВИСОЦКИ е нашата песен..."

възпитание и интернационална дружба, политическият клуб "Съвременник" и спортният клуб "Динамо" съдействуват за израстването на комсомолците като пълноценни личности, възпитани в духа на комунистическата нравственост. Най-големи традиции има КИД. Здрави са връзките (езикови и исторически), които свързват двата братски народа. Доказателство за това са и контактите между българските и съветските комсомолци – богатата кореспонденция с руски училища, крупна изследователска работа, свързана с Втората световна война, многобройни срещи със съветски граждани, с героите на СССР – П.Ярковой; В. Борц, с дейци на съветската наука и култура. Днес тази дейност има своите приемници и сред пионерите, възпитаници на нашето училище.

Въпросът за естетическото възпитание се решава успешно от КЕВ с активната намеса на преподавателите и ръководителите на формите за художествена самодейност. Изявите на групата за политически песни, на кръжока по художествено слово донесоха признанието на цялата общественост. Не закъсняха и отличията. През 1987 година те се класираха на първо място на Окръжния преглед за художествена самодейност. Усилията на участниците в драматичния състав, с ръководител актьорът от театър "Сава Огнянов" – Андрей Медникаров доведоха до реализацията на две трудни постановки на съветски песни. Те бяха представени пред родителите, работниците от шефското предприятие и русенската общественост. Не по-малко внимание заслужават и многобройните изяви на нашите комсомолци, свързани с различни годишници – ВОСР, Деня на Съветската армия. Всичко това идва да покаже любовта на учениците към руското слово и култура.

Важно място в дейността на УКО заема и проблемът за професионалното ориентиране на комсомолците, за приемствеността между поколенията. Вече години наред се работи упорито по инициативата "На класата – достойни синове". Здрави са връзките между комсомолците от ученическата организация и шефските трудови колективи. Съвместно се решават много проблеми, изживяват се весели мигове. Подписаните договори дават възможност за упорита работа и за разностранни прояви. Празнуват се заедно годишници, организират се излети, ученическите колективи работят заедно с приятелите си от шефските колективи.

Споменаваме всичко това, за да подчертаем по-далечната цел на това сътрудничество – професионалната ориентация на комсомолците, разумната им реализация в живота като специалисти и личности. Към това водят и срещите с челници в труда, с първенци в съревнованието и герои на социалистическия труд.

Комсомолците от ЕСПУ "М.Горки" се стремят да посрещат трудните и отговорни задачи. Така е било, така е и днес, когато думите преустройство, самоуправление станаха част от съзнанието на всеки, който търси своето място и има съвест. Все по-често се говори за творчеството в усвояването на знанията, за самостоятелност на комсомолските дружества, когато се вземат решения и се работи. Комсомолските колективи осъзнават ролята на самоуправлението и своята отговорност. Създаденият ККШ към УК на ДЮМС разработи програма за опазването на реда и на социалистическата собственост в училище, за подобряване на дисциплината и успеха – всичко това в условията на комсомолското самоуправление. Засилва се инициативността на комсомолците, демократизира се организационният живот.

Дълъг е списъкът на всичко, което е направено през тези 25 години. Много поколения са възпитавани в комсомолската организация при ЕСПУ "М.Горки", и всяко едно е оставило по нещо от себе си, за да създаде историята ѝ. И понеже стана дума за история, ние спокойно и с гордост можем да погледнем своето минало, да разкажем за наградите и отличията:

1977/1987 г. – наградена с диплом на ОК на ДЮМС и Об.К на ДЮМС, като първенци в съревнованието.

1977/1986 г. – грамота за активно участие в бригадирското движение.

1981 г. – първо място на XIII преглед на маршовата песен и строевата подготовка.

1986 г. – благодарствени писма за участие в лятната и есенните бригади.

1987 г. – първо място в Окръжния преглед за художествена самодейност.

1987 г. – награда на ЦК на ДЮМС за дружеството при X^{та} клас.

- благодарствени писма до клуба за естетическо възпитание.

- челни места по успех.

- сред първите в спортните състезания и викторини.

След 25 години комсомолската организация има какво да разкаже. Тя е сигурен залог, че възпитаниците на ЕСПУ "М.Горки" се личности с висока научна подготовка, с чувство за отговорност и дълг пред обществото, носители на новата комунистическа нравственост.

ГОЛИНА ДИМИТРОВА -

ученически комсомолски организатор

ПОБЕДИТЕ РАДВАТ

" ВСЯКО НАЧАЛО Е ХУБАВО "

Хубаво и трудно. Особено за този, на когото предстои да работи с деца, да се слее с техния свят, да ги възпита като знаещи, можещи, търсещи хора. Годишите в пионерската организация за децата са години на най-интензивно формиране на личността. На дружинния ръководител заедно с учителския колектив предстои да формира у тях позицията на пионера, да възпитава чувство на принадлежност към детската комунистическа организация, като към колектив, който има свои цели и задачи.

През учебната 1981/1982 година в гимназията с преподаване на руски език "М.Горки" се откриват две паралелки първи клас и с това се поставя началото на новото ЕСПУ "М.Горки".

На 03.03.1982 г. пред Пантеона са приети за чавдарчета, а на 23.09.1983 година на гърдите им затрептяват червените връзки. Това са първите пионери на ЕСПУ "М.Горки". На партийно събрание се взема решение новосформираната дружина да носи името на съветската героиня Нина Кукаверова.

До 1985 година с пионерите работи др. Мария Николова – нещатен дружинен ръководител. Окриляни от нейната помощ, грижи и внимание, те правят пърните си стъпки, като организатори на своя живот и дейност. Полагат основите на пионерската дружина и заедно с тях началото на хубави и жизнени традиции. Пионерите избират свои първи дружинен съвет с дружинен председател Татяна Русева. Изграждат се първите пионерски отряди – "Зоя Космодемьянская" и "Детелина Минчева". Днес в дружината има 11 пионерски отряди и 12 чавдарски чети. Голяма част от избрания тогава актив работи и сега в почти същия състав.

Няколко дни след започването на учебната 1985 година бе първата ми среща с пионерския актив. Роденото помежду ни тогава доверие и уважение ни помага и днес да се борим с трудностите, да изживяваме пълно радостта от сполуките, да вървим напред.

Провежда се първия дружинен сбор. Пионерите разказват за изминалото лято, рапортуват за своите дела. През следващата година, на също такъв сбор, те ще възкликнат: "Стана хубав сбор, другарко!" И имат право да бъдат доволни от себе си. Те бяха минали през тежката школа на своите собствени грижи. И днес търсим пътя към онзи сбор, на който всички откровено ще разговарят за чудесно извършените пионерски дела, за допуснатите грешки и

слабости, ще търсят и намират решения на своите въпроси, ще чертаят пътя, по който ще вървят напред. Те могат оживено да спорят, да предлагат, да отстояват своето мнение. Поставената цел е голяма и нелека: - да изграждаме актив, който респектира със своите знания и умения да ръководи и контролира, да организира живот в пионерската дружина, да изисква от себе си и другите единство между думи и дела. Онова качество, което търсят и ценят децата е самостоятелността. Ушински формулира тяхната вътрешна позиция така: "Дейността трябва да бъде моя, да ме увлича, да излиза от маята душа". И когато имаш тактичната и умела помощ на класните ръководители, грижата и вниманието на административното и партийно ръководство, тогава не е трудно пионерските отряди да израстнат като сплотени колективи. Да се развива у пионерите самостоятелност и инициативност. Това води до практическото участие на децата в управлението на своите обществени дела, до реалното самоуправление.

• На тази възраст те се интересуват от всичко. В детския свят фантазията и реалността се преплитат до неузнаваемост. Техните мечти и идеи ги водят към спортната площадка, към кръжона по конструиране, в света на изкуството. Заставят ги дълго и упорито да търсят отговор на нерешената задача по математика или физика. Тях можете да ги видите навсякъде и винаги толкова различни.

На тазгодишния републикански конкурс "Знаме на мира" в гр. Плевен отлично се представят Мирослав Иванов и Данаил Ангелов от V клас. Ще откриете техните рисунки на различни изложби. Много от тях претворяват своите мечти в стих. Нашите пионери са сред първите в олимпиадите по математика. Наталия Гончарова, Анна Цветкова, Илияна Календжиева, Пламена Стефанова, Даниела Василева са нашите "златни момичета" - за втора година първенци в общинското състезание по плуване, Трудно е да се изброят всички прояви в които са участвували чавдарчетата и пионери те на ЕСПУ "М.Горки".

Те са деца, като всички. И ние техните учители, живеем с техните радости и грижи.

"Човек през целия си живот свети по някакъв начин към другите, и един ден – може би радостен, може би тъжен, отразеният лъч непременно се връща към него...."

Нека този лъч се отрази в стотиците детски благородни усмивки и да се върне в нас.

Нека видим днешните пионери утрешна достойна смяна, която уверено държи шурвала на кораба и пори водите на времето напред към бъдещето.

Това е най-голяма награда за многогодишния труд на учителя и дружинния ръководител.

СВЕТЛА ИВАНОВА –
ДРУЖИНЕН РЪКОВОДИТЕЛ

ДРУЖБА ОТ ВЕКОВЕ ЗА ВЕКОВЕ

Преди повече от четвърт век в НРБ се разкри гимназии с преподаване на руски език. Това е една от поредните крачки на народната власт за сближаване на България със СССР.

На митинг в София на 18.03.1948 година, състоял се във връзка с подписването на Договора за дружба сътрудничество и взаимна помощ между нашата страна и Съветския съюз, великият син на българския народ Г.Димитров заяви: "...Нашият народ - нашата Народна република са не само приятели и верни другари на съветския народ и на Съветския съюз. С подписването на договора те стават негови верни и преданни съюзници за общото благо на нашите народи и в полза на международния мир."

Хиляди младежи и девойки поеха към новооткритите гимназии с готовност и радост да изучават езика на Ленин, великата руска и съветска литература и да се запознават с достиженията на науката и техниката на Съветския съюз.

Русенски окръг първи в страната след София откликна на този призив и на ул. "Комсомолска" - 10 бързо израстна бялата сграда на новосъздадената гимназия с преподаване на руски език "М.Горки". Добре подбраният учителски колектив бързо възприе поставената специфична задача, мобилизира своите сили и в кратък срок стана сретилище за разпространение на съветския педагогически и методически опит.

Много и най-разнообразни са формите на работа, които учителите прилагат в урочната си и в извънкласна дейност. Те са предмет на обсъждане и на средище, които учителите устройват с колегите си от другите училища в града, а също така и с учителите от гимназиите с преподаване на руски език в София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Толбухин, Велико Търново и други.

Едно от многото интересни мероприятия, провеждани в гимназията е изследването, което проведе интерклубът във връзка с издирване близките на погребаните в съветското гробище съветски войни в парка на Възрожденците.

Под ръководството на ученичката Владимира Велинова

председател на клуба, бе установена тясна връзка с интерклуба на 640 московско училище и с помощта на др. Беламенова-председател на клуба, а също така и със съдействието на И.С.Вексел-военен лекар, живущ в Ленинград, бяха издирени близките на около 25 от погребаните съветски войни.

Неопенима помощ в цялата тази дейност оказа и ОК на БД. Паметна ще остане за учениците срещата с близките на погребаните съветски войни, която се проведе на 09.05.1973 г. в училище, а също така и траурният митинг, организиран от ОК на БКП, ОК на БСД и гимназията на съветското гробище в парка на Възрожденците. Тук присъстваха и съветските гости-ветерани от войната. По особено тържествен начин прозвучаха техните слова, изказани за героизма на съветските войни, отдали живота си за Освобождението на България от фашизма.

Представителна група от интерклуба на гимназията гостува на 640 московско училище, а също и на др. И.С.Вексел в Ленинград. В архива на гимназията се пази запис от интервюто и кинолента, на която е заснета срещата. Тук помествахме малък откъс от пътеписа, направен след екскурзията.

"...След топлата и сърдечна среща, която устроиха членовете на интерклуба при 640 московско училище на групата от учители и ученици от гимназия "М.Горки"-Русе, среща, която бе превърната в истински празник на интернационалната дружба, ние със специален автобус заминахме на гарата, за да вземем местата си във влака за Ленинград. Всички бяхме силно възбудени от преживените мигове на радост и възлание, и до късно през нощта в купетата на влака се чуваха коментари за станалото събитие.

Тази сутрин небето над Ленинград беше особено красиво. Откъм Балтика подухваше слаб ветреп и късчетата синьо небе особено контрастно се редуваха с пухкави сиви облачета, на които краищата розовееха от изгряващото слънце. Наблюдавахме тази неземна красота, придвижвайки се към спирката, от където трябваше да вземем автобус № 115 за новото предградие. Тук, докато чакахме автобуса, още веднъж препрочетохме писмото на др. Вексел."...Живеем недалече от Невата в новия район на Ленинград. От терасата се открива чуден изглед към

реката, и ние с моята съпруга често седим там, а мислите ни отвездат далеч назад в миналото. Пред нас оживяват картини от гр. Русе и р. Дунав, как седяхме на брега на реката и наблюдавахме шлеповете и параходите, плаващи на изток към Черно море..."

Много скъпи спомени бяха останали в това мило семейство от пребиваването им в България през време на Втората световна война. Вексел И.С. пристига с Червената армия, като военен лекар в гр. Русе. Централните училища в града са превърнати във военни госпитали, където докарват ранени съветски войници от Яш-Кишиневската операция на Трети Украински фронт. Съпругата му Маря Ивановна пристига по-късно,

Не след дълго ние, действително, се оказахме сред нови жилища, недалеч от Нева. Още в автобуса ние се информирахме за жилищния блок, където живееше семейството. На един дъх ние изкачихме стълбите и спряхме пред входната врата. Леко докосване на звънепа - камертон и вратата се отваря. В рамката се очертават фигурите на др. Вексел и неговата съпруга. Посрещат ни много сърдечно и ни настаняват в стаята с тераса към Нева. В жилището настъпва истински празник. Празнично е настроените на всички нас от радужния и непринуден прием, съпътствуван от топли думи "чувствайте сея как дома!". Празник е и в душата на домакините, за които ние сме скъпи гости от слънчева България. И двамата бяха развълчувани от спомените за младостта и бяха особено красиви в своята зряла възраст. Посребрените коси и на двамата говореха за труден житейски път: той с войските на Трети Украински фронт, тя - през неимоверните трудности на Ленинградската блокада, но всичко това беше вече минало и на лицата им грееше онази сърдечна усмивка, която стопля сърцата и предразполага към непринуденост и откровеност.

Др. Вексел продължи да разказва: "...Русе, колко години минаха от тогава?!, а спомените ми са толкова свежи, като че ли сега гледам пред очите си нависналото кехлибарено грозде по асмите в дворовете на русенци. Благодаден е вашият край - говореше Иван Сергеевич, а колко са гостоприемни жителите на града - прибавяше съпругата му - все ни канеха на гости и ни подпомагаха с каквото могат през онези трудни години".

Започна подготовката на нашето интервю. И двамата разказваха всичко онова, което се е врязало дълбоко в паметта им.

Много мъки са преживели, поддържайки дуза на умиращите ранени съветски войни в Русенския госпитал. Денонощно са бдели над тях, за да могат смъртно ранените да прекарат последните минути от живота си сред родни близки братя, а всички тези мъки и страдания трябва да се изразят с думи, които трудно се намират, защото мъка затъква гърлото.

Дълго разказва И.Сергеевич за трудния път на медицинския състав в огъня на войната, за безсънните нощи, прекарани при тежко ранените, най-вече за безнадежните случаи, когато смъртта надвива медицината и да се помогне е вече късно. Той продължи да разказва: "... Всички съветски войници, починали в болницата в гр. Русе, погребяхме в русенското гробище в грая на града. Особено трудно понасяхме мъката по неизвестните войни, останали без документи, без име."

Съпругата ни разказа за тежките години на блокада в Ленинград и за онзи радостен миг, когато Съветската армия помита фашистките пълчища от подстъпите към града и блокадата е вдигната. Тогава тя предприема пътуването за България при съпруга си. Годината 1945 за семейството остава най-паметната и най-щастлива, защото, след толкова изпитания и мъки в ужасите на войната, те отново се срещат живи и здрави именно в гр. Русе.

Записът е направен, сувенирите са разменени и... настъпва най-трудният миг, мигът на раздяла, раздяла с хора, които срещаш за първи път и те, ти стават толкова близки, че се ужасяваш пред мисълта, че трябва да се разделиш с тях, и може би, завинаги..."(I)

Това е само един отделен фрагмент от проведените десетки срещи със съветските гости на българска и съветска земя. Всяка среща е оставяла частичка обич в сърцата на младите хора към съветската страна и те завършват гимназия "М.Горки", скътал дълбоко в сърцето си тази обич. Те я бранят, умножават я, предават на поколенията. Това е един от най-ценните приноси на гимназия "М.Горки", че за четвъртвековния си период на съществуване вдъхва любов в хиляди млади хора – сега строители на социализма, любов към съветските народи, към съветската страна, към нашия двоен освободител Съветския съюз.

Г.ТУМБЕВ

КЛУБ "ЩОЛКОВСКИ" - УТВЪРДЕНА ФОРМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА ТВОРЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ НА
УЧЕНИЦИТЕ.

Бурното развитие на научно-техническия прогрес измени характера на движението за ТНТМ. Пред него възникна необходимостта постоянно да насочва усилията на младите хора към по-пълноценно усвояване на творческите продукти. В редиците на движението извастнаха хиляди специалисти-изследователи, конструктори, рационализатори, изобретатели, които днес са в авангарда на борбата за реализиране на партийните предначертания. Проблем на савременния ученик е самостоятелният избор на жизнена стратегия за реализация в труда. Нему са нужни реални опори, образци и идеали, които да го изведат на правилен път за избор на професия. Необходимо е на преден план да разгледаме въпроса за овладяване на професия още в ЕСПУ, да търсим нови форми за взаимодействие между Комсомола, училището и производствените предприятия, да ориентираме извънкласната дейност към формиране на професионални умения и навици.

През последните години клубът за ТНТМ в ЕСПУ "М.Горки" разшири и разнообрази своята дейност във връзка със затваряне на пълния курс на ЕСПУ. За развитие на умения и навици у най-малките са създадени кръжоци, съответстващи на техните желания. Първокласниците имат своята първа среща с техниката в кръжока по конструиране. По-големите ученици от началния курс имат поле за творческа изява на своето творчество в кръжока по изобразително изкуство. Други развиват своята досетливост и логическо мислене в кръжока по математика, Не по-малко интересен и полезен е кръжокът "Млад велосипедист".

В КЪЛГОА МО МАТЕМАТИКА Е ИНТЕРЕСНО

Особено вълнуващи за всички малки кръжочници е изявата им на традиционния празник на ТНТМ, където всеки бърза да покаже всичко, на което се е научил през годината. Интересни и разнообразни са кръжоците в средния и горния курс. Приложните кръжоци по електротехника, фотодело, изобразително изкуство, "Млад редактор", филателия привличат пионерите и комсомолците. Те имат вече своите изяви на националния пленер по изобразително изкуство, състоял се в Асеновград през миналата учебна година. Ученицката от V "Б" клас Десислава Лазарова участваша в кръжока по изобразително изкуство, ръководен от др. Каратанева, спечели I-ва награда. Свои ревностни привърженици имат и кръжоците по фундаменталните дисциплини. Особено се повиши интересът към тях след някои отлични изяви на учениците. В задочната научно-техническа конференция по физика през 1987 година ученицката Светлана Станева от X "Б" клас под ръководството на доц. Ненов от ВТУ "Анг.Кънчев" спечели II място в секция електротехника, а ученичките Св.Белчева и С.Трубачова от IX "Г" клас - III място в секция "химия". Отлично се представиха в последния кръг на олимпиадата и малките математици. Кръжочниците на др. Ст.Великова от IV клас спечелиха четири първи места и едно трето, а кръжочниците на др. Св.Митева от V клас спечелиха едно първо, две втори и две трети места.

За издигане на научното ниво в дейността на нашия клуб особена роля играят интеграционните връзки с ВТУ "Анг.Кънчев", центъра по автоматизация, завод "Г.Генов", обединение "Агропрогрес". Обучението на младежта за работа с електронно-изчислителната техника е задача със стратегическо значение. Нашият клуб вече притежава добре оборудван кабинет по компютърна техника, в който освен редовните учебни занятия по информатика се провеждат и кръжоци, обучение на учителския колектив, първи срещи на учениците с новата техника.

Чрез конкурса "Имам идея" решихме редица проблеми, свързани с украсата, обзавеждането и поддържането сградата на училището. Възпитателната работа във формите на ТНТМ развива у учениците организираност, оперативност, точност, самодисциплина, самоконтрол, високо чувство за отговорност пред колектива,

комсомолюкото отношение към труда и социалистическата собственост.

Движението за ТНТМ в нашето училище се утвърди като школа за комунистическо възпитание, многостранно развитие и високо-ефективна социална реализация на младото поколение. То стимулира овладяването на професии и постигане на висок професионализъм в границите на младежката възраст съдействува за пълноценно творческо участие в интензификацията на общественото производство.

СВЕТЛА МИТЕВА - научен ръководител
на клуба за ТНТМ

ЛИЧНО ТВОРЧЕСТВО НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ И
УЧЕНИЦИ ОТ ЕСПУ "М.ГОРКИ".

ДРУГАРЮ МОЙ

(посвещавам на ПАНАЙОТ СТАНКОВ с обич и признателност)

Ото, любими приятелю мой,
да пребъде нашата дружба калена,
в житейските битки при студ и при зной,
велика и вечна като вселена!

Четвърт столетие тя съществува,
непромачена от завист и злоба,
четвърт столетие тя тържествува
над дребните сметки и лична изгода.

Призван от съдбата да бъдеш техник,
умът ти работи, търси, открива,
а душата ти е душа на романтик,
и светла, и чиста, и човеколюбива.

В живота ми, плен с обрати,
на тревоги и грижи богат,
ти за мене другар и приятел,
по-верен, по-предан от брат...

Затова съм ти аз благодарен
от цяло сърце и душа,
че в погледа твой лъчезарен,
мъдрост и благост чета...

ХРИСТО ДОНЧЕВ ХРИСТОВ
преподавател БСПУ "М.Горки"

ПОСВЕЩЕНИЕ

/На любимите ми ученици от XI^B клас - випуск 1972 г./

След пет години средам възмъжали
учениците от единадесети ве
и разбирам - няма за какво да жая,
минал съм живота си добре.

И някак светло ми е във душата,
сърцето радостно тупти,
че съм отново сред туй ято,
лътнало към висоти...

В погледите ясни, чисти,
копнеещи по красота,
се оглежда бъдеще лъчисто-
република на младостта.

Приятели, другари млади,
днес съм неизказано щастлив,
че рядкост е такваз отрада
в потока на живота сив.

Нахлува споменът неповторим
за нашата последна среща,
как трудно беше да се разделим,
разпънати от мъка и надежда.

Днес отново сме се собрали
както някога преди,
но знам, че всеки тайно жали
за ученическите дни...

Аз ви моля, не жалете,
всичко идва на свой ред,
живейте истински, творете
с мечти и вяра напред!

ХРИСТО ДОНЧЕВ ХРИСТОВ
преподавател

БРИГАДИРСКА ПЕСЕН

Ечи, кънти нашир и дълж,
ти, волна бригадирска песен,
и с светлия си звук могъщ,
вести новия живот чудесен!

В тебе, песен, аз съзирам,
жертва, вяра, красота,
в тебе щастие намирам
и готовност за борба.

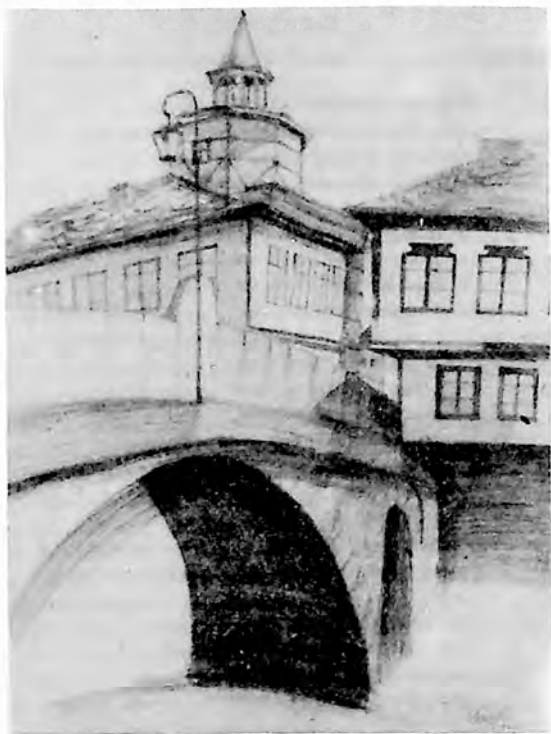
Ти зовеш и вдъхновяваш
към чудни трудови дела
и с огнени слова възпяваш
величието на труда!

В тебе грее обич силна
към Родина и народ,
твоята бодрост, тъй обилна
води смело към възход...

Лети, ечи, ти, млада песен
над прославения боаз,
вести на света унесен
величието на този час!

Хаинбоаз

ХРИСТО ДОНЧЕВ ХРИСТОВ
преподавател по български
език и литература.
ЕСПУ "М.Горки"

„ТРИНА“

НА БЪЛГАРИЯ

Когато рано призори аз
стана,
измивам с изворна вода
очи,
отпавям поглед ведър към
Балкана,
потънал цял във слънчеви лъчи.
А после вземам малко хляб
и тръгвам,
поемам пак по пътя към
върха,
а там стоя, докато стане
тъмно
да взема сили пак от твойта красота.
И ако ураган над тебе се разгръща
и буря яростна над теб се
развилней,
ще вдигна длан широка и могъща
за тебе щом е,
ще го спра.
Българийо,
тупти в гърдата ми яростно
сърцето,
пулсира в жилите горещи
кръв,
готов съм сам да прекося
морето,
във бой за тебе, аз да падна
пръв.

ДЕТЕЛИНА БИЧЕВА СИМЕОНОВА

VIII "б" клас ЕСПУ "М.Горки"

Г Е Р О Я Т

Паметник бял сред полето
вдигна снага във простора,
тъй, както геройски детето
умря за свободните хора.

Очите му ясни и сини,
все гледат в отсрещния склон,
сърцето с гордост пулсира
и спомня си сетния бой.

И пелият паметник бял
с цвѣта е обкичен,
героят, смутен е видял
децата - момче и момиче.

Както тихо стоят под гранита,
както кротко са свели очи
и мислят, дали те ще станат
герои на своите дни.

Остана геройт-боец
и пример, и зов, и надежда,
остана кръвта му гореща
да бие в сърпата човешки.

ДЕТЕЛИНА БНЧЕВА СИМЕОНОВА

VIII "Б" клас ЕСПУ "М.Горки"

В ПЪРВИ КЛАС

Колко много искам аз -
да се запиша в първи клас!
Ще се уча, ще се уча -
сто шестия ще получа!

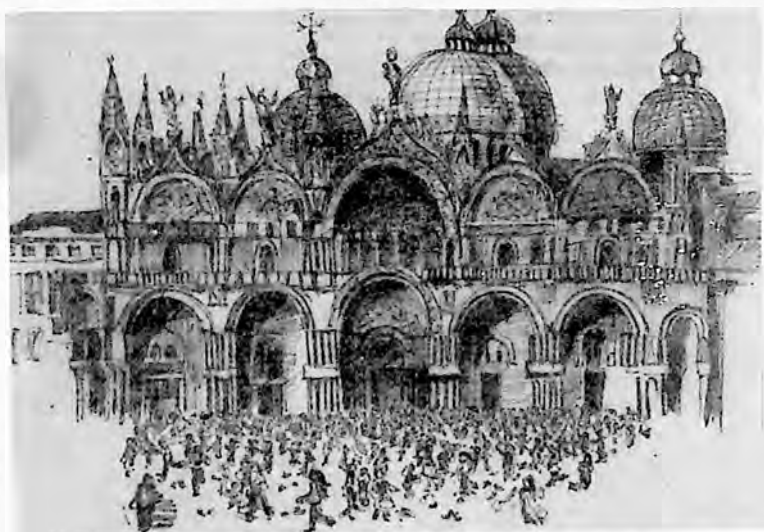
"
" "

Всички, всичките деца
искат мир, а не война!

Смърт и бомби е войната,
а мирът е красотата.

НИКОЛАЙ КАЛЕНДИЕВ

I "В" клас на ЕСПУ "М.Горки"

„НА ПЛОШАДА“

ОБЛЕЧЕНИЯТ ШАДРАВАН

Шадраванът е закрит
от студа е скрит.
Топло е облечен,
снежно чака вече.
Спи на топличко сега
сънища сънува,
как пристигна пролетта,
как водата затанцува.

НИКОЛАЙ КАЛЕНДЖИЕВ

I "В" клас на ЕСПУ "М.Горки"

СОЗОПОЛ

Созопол,
Малко градче.
Старо градче.
С рибарски мрежи,
с каменни улички
и с много синьо море.
Там на пристана с лодки
и рибарски кораби,
с мирис на риба
и водорасли,
стои на пристан "Тивия",
видяла много морета
и океани.

НИКОЛАЙ КАЛЕНДЖИЕВ

I "В" клас на ЕСПУ "М.Горки"

" ШАСТЛИВО ДЕТСТВО "

ИРЕНА СТОЯНОВА

КЪМ БЪЛГАРИЯ

България, аз падам в нозете ти,
преклоням се пред славното ти минало
и днес все още чувам тропота от конете ти -
звънят и удрят остриите копита.

За теб, Родино моя, ненагледна,
загивали са аспаруховите войници,
записвали светците твойто минало,
изгаряли на клади еретици.

България, чуи моите слова:
обичам те, отечество прекрасно
и няма никога да те сменя
за всичкото богатство поднебесно!

ДЕСИСЛАВА К. ДИМИТРОВА
X^а клас ЕСПУ "М.Горки"

ПЪТИЩА

Върхът е далеч, непосилно далеч е

върхът.

Седемградусов студ и мъгла, а сезонът

е летен.

Пред очите ми кръгове, често ми спира

дъхът,

Но повтарям "нагоре" - тъй, както е казал

поетът.

Към върха - аз и времето, капка упорство

е с нас

Още истина зла - до върха автобусът

не вози,

До върха всеки прави си своя пътека,

а аз,

По това, че е тежко, разбирам, че пътя е този.

СЕВИНИ ХЪЛМЪТЕ

Х"б" клас РЕГ "М.Горки"

ТЕМА ЗА РАЗМИСЪЛ

БОРБА Е ЦЕЛИЯТ ЖИВОТ!
БОРБА НЕСТИХРАНА, ПОНЯКОГА ЖЕСТОКА.
НЕ ВИНАГИ Е ПРАВИЛНА,
НО ОТ КАКВО ЗАВИСИ ВСЪЩНОСТ
ПРАВИЛНАТА И ПОСОКА!

РЕСЕЛИНА МАРИНОВА

1986 г. ЕСПУ "М.Горки"

„АВТОПОРТРЕТ“

" НЕЛИ " - 87 г.

КЪМ МОЯ СЪВРЕМЕННИК

Дълго скитам из времето напосоки
безпосочна, но търсеца своето "АЗ".
И, безпътна, отхвърлила чужди насоки
все се движа по усет, ей така, без компас.

И улавям учудване в чуждите погледи.
Съжаление даже, от което боли.
Не успявам да скрия усмивката си надълбоко,
Да избърша отронилите се тихо сълзи.

Не протягам ръце и не шепна молитви.
Моят бог е в сърцето ми, ако можеш го спри.
Аз не вярвам на думи и горещи клетви.
Аз не вярвам, дали не греша?

Докажи!

ВЕСЕЛИНА МАРИНОВА

1986 г. ЕСПУ "М.Горки"

Н А С Л Е Д С Т В О

На дядо ми - интербригадистът

Оставил дом и родна стряха,
от малък труден път поел,
за да се спреш, където много спряха,
и да наденеш стария шинел.

В Испания, на барикада, с пушка
си бранил правдата и радостта,
в метеж и огнена вихрушка
шептал си "Вива либерта"!

И днес когато всичко е спокойно
и няма бомби, барикади, смърт,
прекланям се пред гроба ти,
че нося твоего име, твоята кръв.

ЗОФИИЦА ПЕТРОВА

VIII^{"б"} клас ЕСПУ "М.Горки"-Русе

ПОРТРЕТ “

ДОБРЕ ДОШЛИ,

БРАТЯ!

- Хей, чорбаджи! Гяур! Какво се бавиш бе, керета! - чу глас посред нощ Стоян и скочи.

- Русана! Русана! - викна той и потърси жена си.

Тя се бе надвесила над лолката с детето в другата стая, където мъдделееше малката свещичка, хвърляйки сенки върху белите стени. А навън тъмница - небето бе почерняло, ни месечина, ни звезди. Стоян продължи:

- Угаси свещта и слез долу в скривалището с детето и мълчи, мълчи!

- Турци! Турци! - проплака младата жена и взе да се кръсти.

- Ох, боже мой! Какво ще стане! Ще затрият дома ни! Стояне, стой! Какво ще правим? - изхлипа тя.

Стоян объркан стоеше напред стаята и не знаеше какво да прави. Шо му трябваше дом да събира, тревожни времена бяха, но уви, пък и в тоя пушинак отгдето се взеха турци.

- Ей, керета! Има ли някои тук? Жив ще те одерем! - се чуваше отвън и изведнъж се разнесе трясъкът на счупената греда, с която беше подпирал вратата.

- Прости ми, господи! Да става каквото ще, пък и сабята, как не взех сабята! - каза тихо Стоян. Стана и като се прекръсти метна ямурдука върху плешите си и излезе от стаята.

- Идвам, идвам. ефенди! - рече той, но турците вече бяха влезли в кошатата и се чуваше блеенето на овци и агнета, а кучетата лаяха до прегракване. Създаваше се такъв ад, че на човек би му се сторило, че триста дяволи са излезли от ада и бият своите барабани.

- Ти що се правиш на заспал, бе? - изскочи пред него един съсухрен стар турчин, който го гледаше кръвнишки под факлата, която размаха до лицето му.

- Май искаш хив да те одерем, а? Я виж другите и те са капнали от път. Хъм! Ний парцината вардим, а ти тук на топличко, а? Я ела, ела насам, да те поразгледам по-хубаво.

Пред него стоеше трийсет, трийсет и две годишен мъж, с добро телосложение, с юнашки вирнати мустаци и леко къдрава коса, която падаше на раменете му.

- Ти папаз (поп) ли си, бе? Я виж каква коса си пуснал. Пък и тук в тоя пустинак, къде ще ти дойде белберин. Ха- ха! Па ако излезеш инат човек, ние можем да те подстрижем и то заедно с главата!

Младият човек потрепна от тия думи, но не издаде с нищо вълнението си. Гневеше се, че не може да се разправи с 3-4 кърливи турци, пък и жената и детето му пречеа.

- Ох, дано, дано само не се издадат - мина му през ума и рече, - Заповядайте, заповядайте ефендилер! Добре сте ми дошли в къшлака, то аз настрана живея от хората. Пък и сега, то хора ли са, кой убил майка си, кой брат си, кой ...

- Ти много се разприказва, бе! Я виж, виж нещо за хапване. пък ние ще си починем, голям път сме били - рече съсухреният турчин и силничко подвикна на един: - Ей, Асана, ти оставаш на пост и пази добре гяурина, ако избяга, ще ти строша кокалите и като се прозя, легна до останалите турци в стаята.

Огънат в пеша пламна, Стоян се надвеси и наум си повтаряше: "Дано мълчи малкият, дано не проплаче, дано, дано..." и всичко изникна пред очите му. Той виждаше нерадостното си детство, виждаше майка си и оная злокобна чош, когато турците нападнаха тяхната къща, посякоха пред очите му мама му, а него като го хванаха пред майка му, му викнаха:

- Поклони се, бе копеле! На она там, на главатаря се поклони!

Той стоеше изумен, уплашен, слисан, разплакан и не знаеше какво да прави. Само чу гласа на майка си:

- Поклони се, сине! Поклони се!

И той робски наведе глава, макар, че в малките му гърди бушуваха мът, мът за болките, за сълзите...

- Ей, ти какво се улиса бе, глур! - сепна го гласът на турчина. - Май не ти се работи! Имаш хляб да печеш, да готвиш, агне да колиш... Пък се удрияма! Те сега ще се наспат и гладни ще бъдат - и носочи с глава към налягащите турци.

Бе изминало вече час, два, пък и повече. Стаята се бе изпълнила с воня на турско. Тая миризма Стоян познаваше добре - като хрътка що души зайците си. Часовоят се бе сменил и новият, който пазеше спящите, не даваше на Стоян да подвие крак. Постоянно го буташе, блъскаше и създаваше още по-голям шум, та чак елин от турците седна, разтърка очи и рече:

- А бе, остави го тоя, не го закачай, че ни се спи. Утре ще го видим какъв шаран е! - и като изпухтя, легна на другата си страна и заспа.

Но "пред" очите на Стоян майка му и онези зли, омазнени лица. Спомни си, тогава реши в себе си, че ще отмъсти за всичко.

Когато стана седемнадесетгодишен момък и той, както другите момчета имаше любима - Райна от долната махала. Хубаво, скромно момиче беше. По цяла нощ не заспиваше, само въздишаше по нея. Пък на доброто - като газела скокваше. Но зла е съдбата. Откраднаха я турците несред мегдана, на доброто. Всичко се разбляга и изпокри. Само той скочи да я защити, но къде ти, един удар по главата и едва не заплати с живота си. Три месеца бля над него майка му. Сиромашката им къща се изпълни с народ. Всички го оплакваха - него и съдбата на Райна. След като се изправи на крака разбра: неговата любима се хвърлила във вира - омърсена и подиграна. Това, което пазеше за любимия си, и го бяха отнели.

- Ох, майко! - прошепна той.

✓ Какво бе, глур! Какво викаш майка си. Тя да не е тук. Л, я дигай да шета. Къде е, а?

- Не, аз така, ефенди. По навик - рече Стоян и като скръпна със зъби, обърна другата страна на агнето, което се печеше и пак се унесе.

— Щом няма живот за мен, то хващам планината — рече той на майка си. Пък ти за мен не плачи. Не мога да забравя татка, пък и теб. Само мъка, мъка съм видял по земята Българска. За това каквото стане.

И заговори за Стояна, Стояна светкавицата. На ниван улучваше без грешка, пък хванеше ли сабя — тежко беше на тая майка, чийто син се изпречеше пред него. Но в едно от тукашните села една вечер той срещна жена си — Русана. И остана записан в нея. Сякаш виждаше покойната Райна. Същата усмивка, походка, тяло, гърди, сякаш от гроба бе излязла. И заговори отново сърцето. Разбра, че с другарите си не може да продължи. Напусна хайдутлуката. Дойде по тия места, купи си къща, взе Русана и заживя далеч от хорски погледи, далеч от одумки. Навъди стада, но 3-4 години рожба нямаша. Беше взел майка си при себе си, а тя горката все повтаряше:

— Ех, синко, един живот си отива, друг се ражда. Дано съм жива твоя рожба в скута си да полкеля.

Поболи се старата, заохка, запъшка, душа взе да бере, на легло се залеза. Но ето един ден, връща се Стоян със стадото си и що да види — майка му на припек стои — усмихната, свежа, а около нея Русана се върти, нещо си шепнат, усмихват се, но на него нищо не думат. Вечеряха, поговориха за това, онова и си легнаха. Русана склонила глава на рамото му и му тихо думаше:

— Стояне, рожба ще си имаме!

Но, като станаха сутринта, радостта им се помрачи — старата носеш беше издъхнала. Погребяха я, тъй по християнски. Стоян ходи в селото, взе поп Димитър, и като го доведе — четуха, пяха за нея и я погребяха. Попът само му рече след това: — Думат, че си бил горски човек Стояне, затова страниш от хората. И като направи кръст с ръка срещу него си замина. Само капата му се чернееше, като точна по зелената трева.

— Я, бе, гяур! Виж агнето изгоря! — бутна го старият турчин, който беше станал и се грееше на огъня.

Слънцето се беше показало и турците бяха вече наскочали. Само един още продължаваше да лежи и нито се обаждаше, нито пък с нещо показваше присъствието си.

— Ей, Асан, айде ставай, бе! — викна му някой от тях. Пък друг рече:

- Нали пази гяурина пошес, нека спи!

- Айде, бе Асане, агънше не остана - продължи първият.

Оня се раздвижи, скочи, разтърка очи и рече;

- Дей го?

Турците ядоха и пиха до насита. Стоян шеташе около тях, угаждаше им, а в себе си скърпаше със зъби. Но за хатъра на жена си, на сина си го правеше.

- То, виж гяурите сте много послушни, бе! То падишаха (вечни да му са дните) - ще живеи по-добре при вас, отколкото при мислманите, но на, московецът му отвори война!

Но в миг старият турчин го изгледа така, че на оня му замръзнаха думите на устата.

- Ти остави падишаха, а гледай гяурина. Още ще ни трябва. И стига с тия приказки, - и като се наведе над ухото му, прошепна му нещо.

"Какви са тия войни, какви московци" - замисли се Стоян. Е, бе чувал за московците, но къде ти в тоя пущинак да узнае нещо, какво става вън от него - друг султан, друг везир може да има, но не го интересува, така се беше отдал на жена си и сина си.

- А бе, ефенди - рече един от турците на стария турчин - като спях, в просъница, като че ли дете плачеше и някои сякаш му приказваха. Ей тъй на земята лежах. Това поличба ще е, нещо ще става с тая земя. Дали московците ..., но не можа да се доизкаже. Силен удар му изви на една страна главата. Старият турчин, макар и сух, бе набрал сила за удара и изкрещя:

- Що говориш пред гяурина?

"Значи е вярно" - рече си Стоян и като се направи на глупав рече:

- Що иска тоя, ефендилер?

- Млък бе, керета! Ти криеш някого. Я търсете - викна той и сам тръгна към другата стая.

- Чакайте, стойте - викна сам Стоян, но те го блъснаха на една страна и без да му обръщат внимание влязоха оттатък.

- Виж бе, Али! Твоята просъница станала истинска.

– Въл, въл! Има пророк, има истина. И каква грозел млада невяста. Пък ти бе, ахмак! Ти бе! Шо не рече, че имаш жена да ти шета. Пък се трепиш, кат хамалин. Пък и друго е! – Жена да ти донесе ядене. По-сладко се яде! – и като се опули, обърна се към Русана.

– Ела къзъм, ела, то игра с теб ще играем. Ние не сме по-лоши от мъжа ти. Я го виж, той пъл папаз!

И като я дръпна за ръката, изсмя се, че от този злобен смях Русана се разплака.

Стоян се надигна, но един от турците се изви към него, сякаш предупреждаваше, че нещо ще се случи.

– Ти гяур, стой! Стой на мястото си, иначе главата ти отмятам! – и изтегли леко закривения си ятаган.

– Не ефенди, лошо няма на никого да сторя. То вий сами виждате – посрешнах Ви, нагостих Ви, защо не, ето и жена ми.

При тия думи Русана се дръпна и го загледа недоумяващо. Стоян се извърна и рече да излезе от стаята.

– Машала! Машала! – рече турчина. Това се казва гяур. Браво! Браво! – и като пусна наполовина измъкнатия ятаган, взе да пляска с ръце. Но нямаше време да плесне с ръце втори път. Стоян светкавично измъкна ятагана. Завъртя го и главата на турчина хвъркна. Насядалите двама турци така и останаха на местата си. Старият турчин пусна Русана и рече да измъкне ятагана си, но едвам каза само "аллах" и се свелеч в краката му.

Стоян хвърли ятагана, прегърна жена си, която стоеше с лице обляно в сълзи и му рече:

– Мислех, че ме даваш на тия поганци. Дай да видим, че малкият плаче от татък. А Стоян продума: – ти върви при детето, пък с тая мърша – и посочи с очи към избитите турци, аз ще се заема. То така Стоян – Светкавицата, лесно не се дава.

Току що бе измъкнал телата на убитите турци, и бе започнал да копае гроба им, се чу далечен лай и конски тропот. Стоян изведнъж изтъпна. Пред него стоеше – човек в непозната за него униформа. Изведнъж до него застанаха още двама в подобна униформа. Единият от тях беше българин и каза:

- Господин поручик, всичко е наред. Тези турци ние ги преследвахме, а те къде са дошли.

Поручикът отвърна:

- Молодец!

А Стоян си мислеше, що за хора са това, не са турци, не са и българи. И изведнъж пробляснаха думите на стария турчин: "Никакви московци".

- Братя! Братушки! - и като хвърли лопатата, прескочи кървавите тела, коленича пред конника и рече:

- Братушки! Братя! - Колко кръв и мъка има по земята Българска. Добре дошли братя!

НАПИСАЛА:

ТАТЯНА ВЕСЕЛИНОВА КУРАНОВА

уча от IX "б" клас ЕСПУ "М.Горки"

гр. Русе

От гр. Русе, к-с "Родина - 1"

бл. "Лозен планина", вх. "Г", ет.5

ЕСПУ С ПРЕПОДАВАНЕ НА РУСКИ ЕЗИК „МАКСИМ ГОРКИ“
ЮБИЛЕЕН КОМИТЕТ

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

„ЗА НОВО КАЧЕСТВО

НА УЧЕБНО — ВЪЗПИТАТЕЛНАТА РАБОТА“

Съобщения

Защита на член педагогически опит

Научен ръководител:

к.п.н. Петко БОЯДЖИЕВ

3 ноември 1988 година

П Р О Г Р А М А

А. ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ

9,00 — 9,35 часа

Аула на ЕСПУ „Максим Горки“

Мария НАНКОВА — председател на юбилейния комитет
— откриване

Екатерина — Изучаване и внедряване на чедния съвет-
ТРИФОНОВА, ски педагогически опит в практиката
Русе

ас. Ренета — Литературната подготовка на выпускни-
БОЖАНКОВА ците от училищата с преподаване на рус
СУ ки език — с изискванията на ВУЗ

Б. ЗАСЕДАНИЯ ПО СЕКЦИИ

9,40 — 11,30 часа

ПЪРВА СЕКЦИЯ — СЪВРЕМЕННИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ
ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА ПОВИШАВАНЕ ЕЗИ-
КОВАТА И ПИСМЕНАТА КУЛТУРА НА УЧЕНИЦИТЕ

Аула на ЕСПУ „Максим Горки“

Ръководител: к.п.н. Севдалина ДРУМЕШКА

- Елка — Интеграционни връзки в учебния процес
 ЛИСИЧКОВА. по изобразително изкуство и музика (на
 Русе чален курс)
- Галина — Използване на съветския педагогически
 КЕНАРАЛИЕВА, опит при възпитаване на грижливо отно-
 Русе шение към социалистическата собственост

ДИСКУСИЯ

В. ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ

11,30 — 12,00 часа

Аула на ЕСПУ „Максим Горки“

Обобщаване работата на секциите — докладват ръководителите

Заключително слово — к.п.и. Петко БОЯДЖИЕВ

СЪОБЩЕНИЯ

Георги
ТУМБЕВ,
Русе	— Приложение на сугестопедичния метод при обучението по руски език в ЕСПУ „М. Горки“
ст. пр. Валентина
СГОЯНОВА,
ВТУ	— Думи с национално-културни компоненти в контекста на произведенията на руската класическа литература
ст. уч. Веселина
РАНКОВА,
Русе	— Из опита на русистите при ЕСПУ „М. Горки“ за активизиране на учениците в часовете по руски език и литература
Красимира
ХРИСТОВА,
Ямбол	— Развитие речта на учениците от горния курс чрез обучението по руска литература
Пенка
БАЛЕВА,
Плевен	— Лингвистични коментари в уроците по руска литература
Йорданка
ДОБРОВОЛСКА,
Шумен	— Съветският детски периодичен печат при обучението по руски език
БОЛЯРОВА, А.
ТРИЧКОВА, Р.
Русе	— Система за въвеждане на страноведческа и лингвострановедческа информация в уроците по руски език

